

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Scrisorile nefrancaute nu se primesc. — Manuscrise nu se returnează.
IN SERATE
se primesc la Administrațiune în Brașov și la următoarele
BIBLIOTECA de ANUNȚURI:
la Viena: la N. Dukas Nachf.,
H. Engelke & Emerie Lassar,
Heinrich Schalek, A. Oppelk Nachf., Anton Oppelk.
la Budapesta: la A. V. Goldberger, Ekstein Bernat, Julius Leopold (VII Erzsébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR:
o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. — Publicări mai dese după tarife și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXV.

"GAZETA" iese în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminică 2 s. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franco, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminică 8 franco.
Se primumeră la toate oficiile poștale din țară și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare. Térgul Inului Nr. 30. otaciu I.: Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusa în casă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 corons. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 174.

Brașov, Sâmbătă 10 (23) August.

1902.

Cestiunea evrească în România.

(a) Nu există pe suprafața pământului popor mai tolerant și mai răbdător și mai primitiv de străini, decât poporul românesc.

Pământul României apărut cu multe sacrificii de sânge românesc, un pământ atât de bogat, a devenit în fel de Canaan, un fel de pământ al făgăduinței pentru toți veneticii, pentru toți fugarii din alte țări, cari veniți aici cu toiagul emigrării în mână și cu traista în spate, în curând s'au îmbogățit și au început să-și uite de miseria de ieri și să se poarte arogant cu elementul autohton, care îi primise cu blândețe și milă.

Nu vorbim de grupurile de popoare ariene, cari s'au stabilit aici în cursul timpurilor, venind din țările, unde era prisos de populație și aducând cu sine arte și meșteșuguri și virtuți cetățenești și familiare. Aceștia s'au asimilat mai mult sau mai puțin cu Românii și au devenit elemente folositoare țării.

O plângere generală se ridică însă de la un colț al țării până la celălalt împotriva invasiunii poporului evreesc, care s'a revărsat ca un potop asupra țării în jumătatea a doua a secolului trecut.

În adevăr, cine a avut ocaziune să vadă orașele Moldovei și să compare starea lor de astăzi cu aceea de dinaintea de o jumătate de veac, s'a strâns inima de durere, vădând că sunt de coplesite de elementul evreesc, care monopolizează tot comerțul, totă industria și care a introdus acolo moravurile lor perverse, corupțiunea, mita, cămătaria.

Orașe în cari înainte de asta erau 40—50 de ani nu erau de cât 4—5 familii de iudov, oropsite și fără nici o importanță, astăzi numără câte 5—6—10 mii de locuitori

evrei, cari cer să fie luați în considerațiune, căci în multe orașe formează chiar majoritatea numerică, și judecați după bogățiile, de cari dispun, putem dice, că importanța lor a crescut din cale afară. Căci cei ce începuseră activitatea lor ca negustori ambulanz, mijlocitori de amor etc., astăzi au devenit milionari.

Și pe lângă sporirea lor pe cale naturală, prin nascere, s'au sporit mai ales prin scurgerea continuă din marele rezervor jidovesc, Galitia și Rusia, unde legile erau mai aspre și toleranța mai puțină.

Bărbații de stat ai României, în toate timpurile s'au arătat îngrijați de soarta țării lor și au resistat, cât au putut, tuturor ispitelor și presiunilor, cari aveau de ținută acordarea drepturilor cetățenești pentru acest element periculos și neasimilabil.

Cestiunea evrească însă nici odată n'a fost luată de la ordinea zilei. Ea a fost sulevată din timp în timp și tot-deuna atunci cu mai mare violență, când țera se simțea mai strimtorată.

Campania de calomnii, întreprinsă în timpul din urmă în presa străină, și pe cât le-a fost cu putință chiar și în parlamentele străine, contra României, sunt o dovadă mai mult, că evreimea internațională n'a renunțat la visul său de aur, de a se vedea instalată în țera românească, ca în țera sa. Căci dacă vor reuși, a se încuiba bine aici, atunci nu mai e nevoie de Sionism și de restabilirea vechei lor patrii în Palestina cea infructuoasă. Dăr pământul făgăduinței aici ar fi pentru dânsii, unde, după cum ne asigură marele scriitor frances Drumont, are să se nască Mesia al lor din familia Isrolka.

O notă caracteristică a agitațiunii ostile, ce se face contra României și a Românilor în străinătate,

ne ofer evenimentele petrecute de curând în Bad Hall din Austria.

Aici veniseră pentru căutarea sănătății mai mulți Români din România și și mai mulți Evrei din România.

Evreii din România se întâlneau aici cu coreligionarii și conaționali lor din Austria și începură a-i informa despre pretenziunile lor miserie, ce le-ar suferi din partea „barbarilor” de Români.

Și ca semn al antipatiei lor față cu țera, care i-a primit lihniti de foamă și i-a îmbogățit, au început a insulta și a huidui pe Românii, cari se aflau în Bad-Hall pentru căutarea sănătății. Erau între aceștia mai mulți profesori, foști și actuali deputați, advocați, proprietari etc. toți oameni de considerație. Ei bine, aceștia nu puteau eși la promenadă, să nu fie insultați, nu puteau sedea liniștiți în restaurant, fără să fie înfestați de oșpeții circumciși. Până ce într'o zi un domn cu numele C. Popovici, fost deputat, perțându-și răbdarea și fiind în legitimă apărare, a aplicat o corecțiune unui oarecare Șmilovici din Iași.

Atâta i-a trebuit. A doua zi „Neue Freie Presse” și toate diarele evreesci erau pline de injurări la adresa Românilor „barbari”, cari se portă pe la băile din străinătate ca nisce sêlbateci.

Cestiunea evreiască a ajuns în România într'un stadiu foarte acut și opintirile alianței internaționale evreesci sunt îndreptate într'acolo, ca să ingenunche țera atât de ospitalieră, făcând din populația ei o ceta de heloți, cari se stea gata totdeuna a implini ordinele marelui consiliu israelit, cum vedem că se întâmplă în Franța.

Avem firma speranță însă, că lucrurile nu vor ajunge până aici.

Apponyi și serbarea - Kossuth.

„Budapesti Hirlap” dela 21 August spune, că între ministrul-president Szell și contele Albert Apponyi a fost dela început o deplină înțelegere asupra cestiunii participării presidentului camerei ungare la serbarea-Kossuth. Constatarea acasta confirmă ceea-ce am dis în primul nostru de ieri, că declarațiile, ce le-a făcut Apponyi către vice-presidentul partidului independent, aveau dinainte aprobarea ministrului președinte Coloman Szell.

Conferență în cestiunea macedonă. Din Viena vine șcirea, că ministrul de esterne contele Agenor Goluchowski ar fi propus puterilor să se țină o conferență în cestiunea macedonă, care să discute asupra reformelor de introdus în Macedonia. Decă șcirea acasta e adevărată, atunci contele Goluchowski a suferit fiasco cu propunerea lui, căci etă ce șcise în acasta afacere diarul rusesc „Novoje Vremja”.

„E posibil, că se vor ridia voci pentru convocarea unei conferențe internaționale în scopul deslegării cestiunii macedonene. Rusia însă nu se va alătura la vocile acestea. Noi, Rușii, ne-am convins din experiență, că în afaceri turcesci n'au nici un rezultat procedurile comune ale puterilor. Situația noastră actuală față cu Turcia rămâne pururea excepțională și de aceea noi trebuie ca tot-deuna să vorbim cu Porța în numele nostru și nu ni-e permis să ne pierdem individualitatea personală într'o eventuală conferență. Noi trebuie să dăm ajutor populațiunilor creștine din Macedonia și Serbia-vechiă, pentru ceea ce noi trebuie să cerem aprobarea Europei. Toate conferențele internaționale, ce s'ar ține în astfel de cestiuni, nu sunt bune, decât pentru a presenta Porții proiectele stabilite în comun, și despre executarea lor numai noi, Rușii, ne putem îngrijii. Decă așa este, ceea ce și experiența o dovedește, atunci e mai bine, decă noi înși-ne vom elabora reformele”.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

File rupte dintr'un carnet.

19 August 1902.

In strada Orfanilor. — Hahamul Lebovic. — Geamantanul cel greu. — Tovărășia. — Rugăciunea.

In strada Orfanilor din Brașov, astăzi pe la orele patru și jumătate dimineața nu erau decât două persoane. Una din acestea eram eu, care mă sculaseam cu noptea în cap, să fac o escurșie, căci astăzi avem „Schimbarea la căpeta”, și mârse sârbătoare oficială „Sfântul Ieremia”. Avem deci și noi o vacanță de câteva zile.

Celălalt era un omuleț cu pardesiu negru până la glesne, cu pălărie de catifea în cap. Pêrul tuns cu mașina Nr. 3, numai pe lângă urechi i-se coborâia în două cârlionțe lungi. O bărbuță rară, cu o colorea zêrului aveau caracteristicele roșii ale rassei sale. Eșise dintr'o casă în apropierea templului și cu geamantanul în mână mergea înainte șovăind, ca unul, care într'un loc necunoscut, nu se poate bine orienta. Trecând pe lângă el,

I'am fixat, și el, sficios, și-a luat pălăria din cap și m'a salutat. Era cam de vr'o 26—27 de ani.

La colțul străzii, lângă casina română, eu am apucat în stânga spre piață, el s'a dus pe stradela, care comunică cu strada negră. In fața palatului de justiție eram și ne-am întâlnit.

— Mi-se pare, că și d-ta mergi la gară, îl întreb eu.

— Da, și nu știu drumul.

— Atunci, să mergem împreună. Și eu merg la gară.

Și am mers împreună. Eu mergeam însă ușor, căci n'aveam decât pardesiu pe braț. Geamantanul tovarășului meu însă, deși mic, părea foarte greu și jupânul nu putea ține pas cu mine.

— E departe gara, dișe el, și e greu geamantanul. Așî vré să merg cu tramvaiul.

— Las', că-ți ajut eu. Tramvaiul nu vine, decât peste vr'o două-șceci de minute.

Și am prins de-o ureche a geamantanului eu, de cea-laltă ținea jupânul, și mergeam așa împreună.

— D-ta unde mergi? Începui eu a-l descôse pe nemțesce, căci altă limbă nu

șcicia, nici chiar pe cea „a statului”, și pe nemțesca o vorbia în jargonul galițienesc.

— Eu mă duc departe, la Sighetul Maramureșului.

— Ce ai făcut, ce ai dres la Brașov.

— Mi-a scris rabinul de aici, să vin că e nevoie de un șahter (haham). Și am cheltuit șceci florini, și când am sosit, mi-s'a spus, că postul vacant l'a ocupat deja un „belfer”, care în același timp va fi și „șahter”. Rabinul mi-a dat doi florini bani de drum și recomandăție către toți rabinii, pe unde mă voi abate. Nu știu d-ta, până unde voiți putea lua bilet cu acești doi florini?

— Asta nu pot ș'o știu.

Hahamul, vădând, că eu îi ajut la purtarea geamantanului, prinse curagiu și îmi adresă o rugămintă:

— Ascultă, domnule, D-Ta ai putea să faci pentru mine printre pasageri o mică colectă. Ai putea să începi chiar la gară, ca să mă pot duce mai departe.

Bravo, gândiam eu, acum numai asta îmi mai lipsia, să mă fac și „șnorer” și să fac colectă pentru haham, și îi răspunsei:

— Vești, asta nu se pôte. Pe aici

sunt mulți „antisemiți” și m'i-aș aprinde paie în cap.

Hahamul s'a mulțumit cu răspunsul.

— Dêr ce ai în geamantan, de îi așa greu? îl întrebai eu mai departe.

— Pietrii pentru ascuțitul cuțitului.

Cuțitul cel mare de haham era într'o teca, învêlit într'o hârtie și legat tocmai de urechea aceea a geamantanului, pe care o țineam eu în mână. Era lung de o jumătate de metru, și ca să nu bălăbănescă în stânga și în dreapta, trebuia să-l țin în mână împreună cu urechea.

— Aici în teca asta, ce ai? îl întrebai eu.

— Aici e cuțitul meu. L'am cumperat cu șceci florini în Nyiregyháza.

— De ce e așa scump?

— Fiind-că e din oțel curat.

— M'a cuprins o senzație ciudată ținând în mână acest instrument faimos, despre care am citit atât de mult mai anii trecuți, când cu afacerea din Polna. Cu toate acestea nu m'am lăsat de tovărășia purtării geamantanului, până aproape de gară. Pentru-că, gândiam în mine, așa mai ușor îl pot angaja pe haham la o conversație, din care pôte să învêț ceva.

— Vorba fiind de Macedonia, adaugăm, că „Agenția bulgară“ desminte sciirile foilor străine, că guvernul bulgar ar fi încercat să reconcilieze cele două grupări adverse din congresul macedonean. Guvernul bulgar, spune agenția numită, nu se amestecă în discuțiunile congresului, dăr veghiază de aproape acțiunea Macedonenilor, spre a pune mâna pe ei, îndată ce vor depăși limitele legalității. Pentru a proba falsitatea acelor aserțiuni, este destul să se reamintescă declarațiunile făcute de ministru-președinte Danef, în Sobranie, că ori-ce funcționar de stat său institutor, care ar lua parte la congres, va fi imediat destituit.

Inchiderea școlilor congrega-
niste. După colonelul Saint-Rémy și cei doi căpitani, despre care se scie, că au fost arestați, fiind-că au denegat supunerea în cesiunea executării ordinului guvernului, acum se anunță din Paris un alt cas de insubordonanță din partea maiorului Leroy — *Ladurie*. Ziarul „*Temps*“ scrie despre acest cas următoarele: Vinearea trecută un sub ofițer aduse maiorului ordinul în scris al colonelului Barré, relativ la executarea decretelor școlare în Douarnenez. Maiorul ceti ordinul și apoi dișe subofițerului: „Asta nu mă privește. Eu nu mai sunt șef de batalion“. Maiorul repetă încodată acest răspuns și când subofițerul întrebă, cui se i-se trimiță ordinul, maiorul răspunde: „Cui voii. Căutați-vă alt maior!“ — Subofițerul raportă despre acesta colonelului, care a arestat pe maior. În fața casării s'a făcut o aglomerație de popor, care a făcut maiorului demonstrațiune de simpatie, strigând „trăiesc libertatea! trăiesc surorile!“ — Vedem, că în Franța din ce în ce se înăpresce antagonismul între guvern și între cetățenii țării.

Șovinism de pe amvon. În orășelul Ibașfalău există un număr neînsemnat de reformați, cari trăiesc în cea mai mare parte ca servitori. Fiind ei reprezentanții elementului „singur alcătuit de stat“, se bucură de tot sprijinul celor de sus și astfel îi vedem, că au o biserică destul de frumoasă, nu departe de biserică românescă. Nu despre această este însă acum vorba, ci despre predică, ce s'a ținut în ziua de Sf. Ștefan în această biserică. Pentru-că, trebuie să știți mă rog, că în părțile acestea „expuse“, li-s'a trimis reformaiilor un pastor tânăr, pătuns până la mĂdă de cel mai veritabil „patriotism“ banfist. Numele acestui predicator este *Koréh Endre*. Scriitorul acestor rânduri era de față la acea predică și a rămas consternat de abuzul, ce se face de pe amvon cu puterea cuvântului. D. Ko-

réh n'a ținut predică, ci a învățat pe de rost un articol al lui Banffy și l'a recitat în fața credincioșilor săi, proclamând cu emfasă șovinismul cel mai intolerant. „În țara această totul trebuie să devină maghiar“, spunea d. Koréh, ér pe popórele pe cari Maghiarii le-ar fi primit cu iubire la sînul lor, le-a numit șerpă, cari răspătesc generositatea Maghiarilor cu ingrătitudine mărsăvă (rut hálatlansággal). Am rămas uimit de atâta intoleranță manifestată de un pastor, care pretinde a predică învățătura „evangeliei reformate“.

Rusia și slavismul.

Un publicist rus, care își publică articolele sub pseudonimul „*Nestor*“, face în ziarul din Petersburg „*Novoje Vremja*“ o interesantă dare de sémă despre impresiile, ce le-a primit cu ocasiunea călătoriilor sale din Boemia și Peninsula-balkanică. Vorbind despre Cehi, Slovaci și Sloveni, scrie următoarele:

„În împrejurări cu totul deosebite se desvóltă amiciția cătră Rusia a Cehilor, Slovacilor și Slovenilor, — peste tot a Slavilor apuseni, neacceptând nici pe Poloni. Dăcă amiciția cătră Rusia a Slavilor de Sud s'a cultivat pe basă de sfinte tradițiuni comune și s'a hrănit cu îmbelșugare din sânge rusesc, iubirea Slavilor apusenii față de Rusia a înmugurit esclusiv pe solul *ideii* și se desvóltă mereu... Dăcă ne-am întreba, ce au făcut Rușii pentru Cehi, pentru Sloveni și pentru Polonii din Posen, în ce s'a manifestat comunitatea originei lor, neconsiderând înrădirea limbei, atunci am primi un răspuns deprimător. Și cu tóte acestea nici odată n'a fost înaintea Slavilor apusenii adevér mai sfânt decăt acela, pe care l'a exprimat un distins bărbat de stat rus: „Chiar și numai prin faptul că există, Rusia are o importanță salvătoare pentru slavism“. Fără ca în trecut să fi venit în ajutor vr'un fapt mai marcant, Slavii apusenii au înțeles escelent importanța actuală a Rusiei. Dăcă n'ar fi Rusia, idea renascerei slavismului dîn Europa centrală ar fi puș deșert, și germanizarea Cehilor, despre care un politician francez a diș, că este „cea mai mare minune a vécului XIX“, ar deveni un *curiosum istoric*. Deși Rusia n'a făcut până acum nimic pentru fericirea Slavilor apusenii, totuși Slavii recunosc, că ea a făcut infinit de mult pentru ei și e mângăitor mai ales gândul, că inamicul lor de morțe, Germanii, vede cu gróză posibilitatea unui ajutor inevitabil din partea Rusiei și tremură deja de pe acum în fața momentului, când Rusia va afla sosit timpul pentru *desfășurarea stindardului slavismului universal*. Convingerea, că în urma desvóltării istorice din Europa centrală, va urma negreșit momentul de-

cisiv, dă Slavilor apusenii credința și încrederea în finalizarea norocóasă a rĂsboiului de rasă, ce se va întembla sub conducerea Rusiei.

„Acăstă luptă titanică inevitabilă pentru stăpănire între două lumi morale, nu și-o închipuiesc Slavii drept un rĂsboi mare europén. Să ferescă Dumnezeu! Asta ar fi un rău cât se póte mai mare. Slavismul dispune încă de timp pentru a face să se evite acest rĂsboi, care ar fi grozav. El póte fi evitat printr'o muncă culturală pacinică și cinstită, cu tendința, ca *Slavii apusenii* înștrăinați în decursul istoriei să se reîntórcă la *obșrșia isvorului, la familia slavă universală*.

„Adeseoră trebuie să aúdim de la Slavii apusenii distinși, că cesiunea de rasă din Europa centrală s'ar puté rezolvi pacinic împreună cu cesiunea pangermanismului, dăcă Rusia ar declara franc și categoric protectoratul său nu numai asupra Slavilor rĂsaritenii ortodocși, ci și asupra Slavilor apusenii catolici. După o astfel de declarație, Germanii și-ar pleca capul neliniștit și vedénd zădărnicia mĂnușei lor de fer, ar deveni érășii poporului filosofilor modești și pacinici, al poeziilor și muncitorilor folositori. Rusia însă mai tace, și tăcerea ei e pe deplin explicabilă, nu crede încă cu desevĂrșire în Slavii apusenii, nu póte crede încă în sinceritatea și adevérul sentimentelor slave.

„Marele merit al Cehilor în cesiunea Slavilor apusenii stă în aceea, că ei au fost primii, cari au înțeles și au arătat celorlalți Slavi, căt de justă e îndoiala Rusiei. Ei au fost primii în lucrarea de restabilire a caracterului slav pierdut. Ei s'au hotărít, ca Anteus, să adune forțe noué, așa că în decursul luptei pausând la pieptul Rusiei mame și-au dat silința a împedeca, ca Hercules german să-i surprime despărțindu-i, ca pe Anteus, de pământul patriei.

„Lucrarea de apropiere între Rusia și Boemia nu e de erí de alătăeri, și a dat deja și până acum rezultate vizibile.“

SCIRILE DILEI.

9 (22) August.

Román distins la esposiția din VĂrșet. „Drapelul“ scrie: La esposiția industrială și economică din VĂrșet locuitorul român din Berlăște (com. Caraș-Severin) Iuliu Bosioc încă a spus mai multe sculpturi în lemn, făcute de dĂnsul în mod artistic. Aceste sculpturi au atras atențiunea tuturor acolora, cari au cercetat esposiția. Ministrul de agricultură încă a fost încântat de obiectele construite de Bosioc și l'a lădat asigurându-l, că se va îngriji de dĂnsul. După-cum suntem reformați, ministrul va trimite pe țeranul

artist într'o școlă industrială, ca să se perfecționeze în arta sculpturei.

Dispariția unei călăuze. Ilie Roman din Porumbacu-de-sus era călăuză pentru muntele Negoiu. În ziua de 12 Aug. a condus cincă turiști pe numitul munte și de atunci nu se mai aude nimic de el. A dispărut și nu i-s'au găsit, decăt opinicile și nisce sdrențe din cióreci. În ce mod i-s'a pierdut urma, nu se scie. Gendarmeria, fiind înștiințată, a făcut cercetările necesare și au fost ascultați și turiștii.

Un incomparabil cadou Papei. Papa Leon XIII va mai spori imensul său tezaur cu un incomparabil cadou, pe care îl va primi peste câte-va zile. E vorba de un topaz găsit în minele de la Minas-Geraes în Brazilia. Acăstă piétră prețioasă cântăresce nici mai mult nici mai puțin de 1.784 grame, mărime pe care n'o are nici o piétră prețioasă din câte există pe lume. Valórea imensă a pietrei e îndecit prin lucrul la care a fost supusă. Un sculptor dintre cei mai fini, celebrul profesor neapolitan Andrea Cariello, fost director al Museului din Neapole, a sculptat pe acăstă incomparabilă gemă și în relief o imagine a lui Christos rupénd pânea eucharistică. Andrea Cariello a lucrat șee ani, fără întrerupere, pentru a desevĂrși acăstă capo d'operă destinată Vaticanului, și a cheltuit peste patru sute milioane de pulbere de diamant pentru a-o puté mĂdela. Topazul acesta aparține odată casei de Bourbon. S'a constituit un comitet la Neapole, sub președinția de onóre a archiepiscopului Giustino Adami și președinția efectivă a marchizului de Salice Mario Tomacelli, pentru a oferi lui Leon XIII giuvaerul, la fel cu care nici un suveran nu posedă un altul. Darul va fi oferit Pontificelui la sfărșitul jubileului papal.

Visitele suveranilor Serbiei la curțile rusă și austriacă. Primul ministru sərb Vuici va visita luna viitoare pe Goluchowski, ministrul de externe austro-ungar, în scop d'a pregăti visita regelui Alexandru al Serbiei la Viena pentru primă-vara viitoare. Părechea regală sərbăscă se va duce să viziteze curtea rusă la jumătatea lui Octomvrie st. v. anul curent.

Sarafoff și Michailowski. Comitetul ales de congresul disident Sarafoffist a întreprins o activă campanie, în provincie, contra lui Ștefan Mihailowski, președintele reales al vechiului comitet. Sarafoff vrea să provóce un curent ostil lui Mihailowski, pe care s'e-l presinte în solda guvernului, ca încetul cu încetul să demonetizeze vechea organizațiune revoluționară. — Al doilea congres (sarafoffist) declară prin resoluțiunea ce a luat,

— Unde ți-ai învățat meștesugul? îl sondez mai departe pe tovarășul meu.

— În Tokaj am învățat o iernă întrégă și câte-va luni din primăvară. Dăr mai 'nainte am făcut ucenicia, cincă ani de zile, ca „bocher“ lângă rabinul din Huszt. După ucenicie m'am apucat de negoș cu vase de tĂnichea și cu prune. Nu m'i-a ajutat Dumnezeu. Și fiind-că trebuie să trăiesc și să ți hrănesc și familia, m'am hotărít să mă fac șahiter.

— Și ce ai învățat, ca „bocher“?
— „Talmid.“
— E mare talmidul?
— Mare, fórte mare, și tot ce învățăm érna, vara trebuia să soim pe de rost.
— Dăr la Tokaj ce ai învățat?
— Tot „talmid“, dăr altă parte.
— Balabustă ai?
— Da. Sunt însurat de trei ani.
— Copii ai?
— Am unul și al doilea e pe drum.

* * *

În compartiment ajunserăm érășii la olaltă. El luase bilet până la Sighișóra, eu până la Ibașfalău. Afară de noi mai era un commis voyageur din tótă lumea, și un meștesugar din Brașov.

Cum s'a pus trenul în mișcare, hahamul s'a pus la feréstră, dinspre rĂsarit, și buzele lui murmurau rugăciuni. Vedénd însă, că toți pasagerii sunt ómenii pacinici, cari n'o s'e-l insulte, dăcă își va face rugăciunile în tótă regula, și-a deschis geamantanul și și-a luat felonul său cum l'o fi chemând, în cap, și-a pus cornul în frunte, ér cu curelele și-a legat brațul stĂng până la cot, de au întrat în carne curelele, și apoi și-a început închinăciunea, balansându-și corpul înainte și înapoi.

Intăi mai calm și mai încet, apoi din ce în ce mai tare, își rostia rugăciunile, pe din afară, cu atâta fervóre, cum n'am vedút în viața mea. Hahamul era absorbit cu desevĂrșire în conversația sa cu Dumnezeuul său și uitând lumea, ce-l înconjură, era transportat în ecstasă, începú să cante cĂntecetele acelea de jale, caracteristice ritului hebraic, nervii feței lui se contractau spasmodic, ér din ochii, cari fuseseră cuprinși de o roșetă înspăimĂntătoare, fi curgeau lacrimile ca bobii. Imi făcea impresia, ca și cum sufletul lui, ar căuta să sbóre din acest trup omenesc și cu dinții ar fi vrut să mușce din grația divină, făcénd asalt cerului.

Trenul trecuse de-a binele de Fel-

dióra și de Apața, și hahamul nu-și isprăvise încă rugăciunile. Mult peste o oră ținú închinăciunea lui.

Eu am rămas buimăcit, sdrobot de ceea ce vedeam și ceea-ce nu vedusem până acuma. Și mii și mii de gânduri se încrușișau în capul meu și comparații și analogii d'avalma, și nu le mai găsiam rostul și sfărșitul, atăt eram de zăpăcit, și de rusinat, și de umilit.

Pentru că o asemenea fervóre în rugăciuni, presupune abnegație de la acest corp trĂndáv omenesc, vecinic dispus la comoditate și vecinie alergător după plăceri. Și abnegația acăsta o au toți fiii lui Israel, începénd cu cel din urmă haham și până la somitățiile lor intelectuale, un Max Nordau, un Lombroso, un Hertzl.

Și în credința acăsta fără margini, în cultul acela neasămănat de intensiv al dumnezeirii, găsim noi cheia solidarității lor, a succeselor lor, a cuceririlor lor, a dominațiunii lor absolute asupra sclavilor ticăloși din țările creștine, cari s'au lăpédat de Dumnezeu.

Între protagoniștii liberalismului, ai socialismului, francmasoneriei și ai tuturor mișcărilor sociale cari tind la disolvarea ordinei și civilizațiunii, până în ziua de

astădi încă creștine, totdeuna îi vei găsi pe Evrei, dăr principiile acelea subversive le profeséză numai întru atâta, întru cât ele au de țință distrugerea creștinismului. Încăt pentru legea și ritul lor, ei toți păstréză conservativismul cel mai desevĂrșit.

Nu este însă tot așa la noi.

La noi lipsesce respectul religiei. La noi d'abia a învățat măgarul cutare câteva buchí, se crede în drept a da cu piciorul și a zeflemisi legea și de închinat ori nu se închină de loc, ori când se închină, se uită, óre îl mai ved și alții, ca s'e-și facă laudă din datorie.

Hahamul Lebovicí, căci așa îl chema pe tovarășul meu de călătorie, după ce și-a terminat rugăciunile, și-a împachetat cornul și felonul și a scos din buzunar o sticlută, în care avea câteva picături de rachiu, pe cari le-a beut și apoi a mĂncat o bucățică de pâne tare, singura merinde ce o avea pe drum.

Era obosit de atâta sbucium, dăr pe fața lui se oglinda o mulțumire sufletescă incomparabilă și o încredere în biruință fără păreche.

Ér noi?... Noi?...

vechiul comitet este nelegal, acuzându-l de nealitate. Președintele comitetului al doilea, Stanișef, a adresat președintelui primului comitet, Mihailowski, o scrisoare prin care-l invită să predea arhiva și toate dosarele vechiului comitet, amenințându-l, că în caz contrar noul comitet va închiria un local al său, începând a funcționa în mod regulat.

O declarație a generalului Botha.

Generalul Botha mulțumind pentru manifestările, ce li-se fac în Olanda, a spus, la momentul nu este încă de a spune totul ce au pe inimă, dăr în curând vor publica tot adevărul asupra celor petrecute în Africa-de-sud.

Expulsarea călugărilor din Elveția.

Unspedece congregațiunii catolice din Elveția au fost somate, prin o decizie a consiliului federal, să părăsescă teritoriul Elveției. Li-s'a acordat un termen de 90 de zile pentru lichidare.

Ce e bun, nu e scump. Se atrage atențiunea on. public străin, că la cumpărăturile ce le face, să aibă în vedere firma *M. L. Laszlo succesor Iuliu Popp*, tîrgușului 29. Piața Francisc Iosif, unde se vînd cu prețuri reduse toți articuli de sezon.

Aparate de fotografie pentru diletanți. Firma A. MOLL, liferantul curții c. și r. din Viena Thuchlauben Nr. 9 își recomandă amatorilor de fotografie, articolele sale necesare pentru a fotografia. La cerere trimite liste ilustrate conținând prețurile. Deposite în Brașov la F. Jekelius' F. Klemen. Victor Roth farmacișt. Teutsch și Hartler, D. Eremias nepoți

Deslușiri.

D-l Dr. Ștefan C. Pop, avocat în Arad, ne trimite spre publicare următoarele deslușiri privitoare la atitudinea d-sale în congregația aradană de la 1 August st. n.:

Onorată Redacțiune!

De ore-ce în jurul chestiunii fondului Iancu s'au încins polemii odioase, binevoiti, în interesul adevărului, a publica câte-va deslușiri și din partea mea.

În ședința estra-ordinară congregațională a comitatului Arad din 1 August, era pus la ordinea zilei și rescriptul municipiului Arad, prin care era somat comitatul a interveni la parlament și la capitala țării, ca prin lege să se decreteze ridicarea unui monument lui Ludovic Kossuth.

Înainte de acest termen hotărîsem deja să plec în afaceri familiare în Munții Apuseni. Când însă am primit invitația dela vice-comite și am vădit, că ce chestiune importantă e pusă la ordinea zilei, am amânât călătoria, pentru-că aveam temă, că președintele clubului comitatens d-l Mihail Velciu, pe care-l sciam la băi, va fi împiedecat a lua parte la această ședință și astfel mie îmi venia datorința, ca vice-președintelui clubului comitatens, a griji, ca în această ședință estra-ordinară, să fie apărute interesele poporului românesc.

După puterile mele modeste m'am și achitat de această datorință. Obștea românească este chemată a judeca, dacă bine mi-am împlinit datorința, ori ba?

După cum m'am convins din presa românească, ceea-ce am sêvêșit eu în congregațiunea din 1 August, a fost protestul unanim al unui popor conșciu de sine contra insinuărilor josnice comise față de memoria celui mai ideal erou al neamului românesc chiar din partea acestora, cari somăză ridicarea unui monument, prin legislatură, lui Ludovic Kossuth.

În congregațiune nimeni n'a cutezat să pângărească memoria lui Avram Iancu, ci au fost injurați mai ales foștii administratori ai fondului Iancu.

Cu atât mai turbată a fost însă presa locală maghiară, care a debutat în felul său, insultând cocisesc.

Dată la atacurile presei locale sciam, că valorile patimilor mișcate de o presă inconșciută și rêu voitore, în curând vor dispăre și se va trece la ordinea zilei peste incidentul din congregațiunea comitatensă.

Într'adevăr la câte-va zile, după ce noaptea primă canală de stradă mi-am mîntuit firma și porța, s'au liniștit cu desêvêșire spiritele și eu cu conșciința liniștită, că mi-am împlinit cea mai elementară datorință față de neamul meu, am plecat în Munții Apuseni.

N'am creșt și n'am visat nici-odată, că se va afla Român de cinste, care se nu aprôbe cele împlinite de mine. Auziam, că un domn ôre-care spunea unor fruntași kossuthiști, că n'am avut autorizație dela club să vorbesc în numele Românilor și că acest club mă va trage la aspră răspundere, etc. etc. N'am pus însă pond pe aceste flêcuri, pentru-că sciam, că acestea emanăză din ură personală.

Cât de mare mi-a fost însă mirarea când d'abia ajuns în Munții-Apuseni, ceteșc în colônele „Tribunei Poporului“ cele mai infecte insinuări la adresa mea, și anume, că ceea-ce am făcut, a fost numai o reclamă și că așa dicënd am folosit memoria adoratului nostru erou, a celui erou, care din pruncie mi-a fost idealul virtuților românești, spre scopuri mârșave egoistice.

Am regretat mult, că nici această cauză mare și sfântă nu a deșteptat simțul de conșciință națională în cei dela „Tribuna Poporului“, și 'n loc, ca să aprindă foc sfânt la memoria celui mai curat bărbat al neamului românesc, au aruncat tăciunele urei și pismei între frați.

Pe lângă regrete m'a cuprins și o indignare desêvêșită, pentru-că totă activitatea mea se restringe exclusiv la cele întemplate în congregațiune, și în cele ce s'au scris în presă absolute n'am incurs.

Deși insultele publicate în colônele „Tribunei Poporului“ nu pot atinge pe omul cinstit, și eu conșciu de aceea, că lumea românească de mult și-a spus verdictul condamnator față de acest jurnal revolver ani de zile nu m'iam apêrat contra atacurilor plasate în foia amintită, totuși în această cauză universală românească, fiind eu acusat de cel mai greu păcat, n'am putut să nu resping cu dispreț învinuirile infernale.

Numai pentru-că am usat de cel mai elementar drept și am respins prin o scurtă telegramă atentatul diavolesc, s'au deslănușit patimile infernului numit „Trib. Pop.“ care nu s'a îndestulit a mă ataca pe mine în cele mai sfinte sentimente naționale, ci turbați s'au năpustit și asupra octogenarului președinte încăruntit în lupte, cu amenințări nemai pomenite între ômeni civilizați.

Să ne lămurim. Cei dela „Trib. Pop.“ mă acuză, că eu am folosit numele sfânt al lui Iancu pentru reclamă. Că ce afirmare plină de rea-credință este această, o sciu mai bine cei de la „Trib. Pop.“

Aprôpe de patru ani de zile mă ocup, după slabele mele puteri, cu perseverență de chestiunea fondului Iancu. Când am primit apêrarea înaintea tribunalului din Alba-Iulia. mi-am pus de tîntă trei devise: de-a restabili adevărul istoric față de figura mărșetă a lui Avram Iancu și a constrînge chiar pe Maghiari, cu date din isvôrele istoriografilor maghiari, să recunoscă, că Avram Iancu este în înțelesul ideal al cuvîntului adevêrat erou, erou al libertății universale; în al doilea rënd am voit, cu consacarea tuturor puterilor mele, a dovedi, că Românul este incapabil a se atinge de bani destinați pentru monumentul unui Avram Iancu și în sfîrșit, m'am nîsuit a ține la suprafață chestiunea monumentului și a îndupleca pe Români a nu abandona acest scop mărșet, ci încâlđiți de rađele memoriei sfinte a lui Avram Iancu, cu un trup și un suflet se contribuie și să soliciteze ridicarea monumentului. Acestor divise am rēmas pururea credincios. Și atunci când tribunalul din Alba-Iulia, sub greutatea doveșilor, a trebuit să achite pe cel acusat, ômenii de la „Trib. Pop.“ mă premăriau, dându'mi mulțumite, că în această cauză, în care și onôrea lor a fost angajată, am alungat suspuniunile ridicate contra lor și i-am rehabilitat în onôrea lor națională.

Și acești ômeni, când din nou mi-am ridicat glasul în chestiunea fondului Iancu, drept rēșplată și mulțumită îmi aruncă în față cea mai miserabilă acuză. Eu, care pentru cei de la „Trib. Pop.“ și prietiniilor lor mi-am jertfit timpul și banii, în ochii lor sunt astăzi un reclamagiu ordinar? Aceia, a căror apêrare mi-a costat o mică avere, strigă în lumea mare, că eu vêneș interese materiale?

După conceptele mele morale o astfel de procedură denotă cea mai detestabilă decadență.

Se lăudă, că mă vor brusca și mă vor trage la răspundere în clubul național. Așa se vede, că încă mai au cutezanța, a se provoca la membrii partidului național din congregațiune. Să nu uite, că acei membrii sunt ômeni cinstiți și la timpul său își vor spune cuvântul cum n'au visat încă cei de la „Trib. Pop.“ Cu dispreț resping juriul „Trib. Pop.“ celor cinstiți însă, cari în unanimitate m'au ales de vice-președinte, întotdêuna le voi răspunde cu fruntea deschisă și mă voi închina ver-

dictului lor, și încât valorosului amic al meu Mihail Velciu în această afacere i-s'a făcut imputare nejustă din partea cuiva fără scirea mea, eu voi fi cel dintâi, care îi voi da satisfacțiunea meritată și n'are lipsă de apêrarea „Trib. Pop.“ care ca scaiul se acapă de acest valoros bărbat, ca să-și dea nimb jurnalului devenit discreditat.

În conferențe intime însă nu ne vom întâlni nici odată cu cei dela „Trib. Pop.“ pentru-că ei au obiceiul vechit a trada secretele conferențelor intime. Astă-primăvară s'a scris în sora „Trib. Pop.“ în „Pesti Napló“, că eu în conferența intimă am agitat în contra limbei maghiare și că am condamnat pe aceia, cari vor cuteza să vorbescă ungresce. Această denunțare, deși era pusă pe base false, numai de ômenii „Trib. Pop.“ s'a făcut.

Așa cred, că cine ține la cinstea nêmului său, acela nu va sta la sfat cu ômenii „Trib. Pop.“ cari denunță, calumniéză, însă nu au curagiul bărbătesc, a-și pune și numele sub invectivele plasate în jurnalul lor.

Să afirmă în articoliul „Trib. Pop.“ că în adunarea generală de la comitat s'a pângărit memoria lui Iancu, ceea-ce sigur nu se întempla — veđi Dômnne — decât erau acolo eroii dela „Trib. Pop.“ Ce minciună sfruntată!

Memoria lui Iancu n'a fost de nimeni atacată în congregațiune, pentru-că decât se făcea această, înaintea mea i-se îneca cuvîntul în gât temerarului atentator. Memoria lui Iancu a fost batjocorită înainte de congregațiune și după aceea de presa străină, peste care eu nu sunt stăpîn, și mai târziu pângărită de „Trib. Pop.“ care nu-și scie stăpâni patimile diavollesc.

Și fiind-că după furtunii vine seninul frumos, fac un apel călduros cãtră toți Români. să nu se lase terorizați de câteva elemente catilinare, ci luându-se după ăicala: cãinii latră dăr caravana merge înainte, să-și țină de cea mai sfântă datorință a duce cu puteri unite la îndeplinire ridicarea unui monument lui Avram Iancu, care aere perennius să vestescă lumii civilizate faptele mărșete ale eroului libertății și recunoștința unui popor trezit prin acest erou din somnul cel de mărte.

Dr. Ștefan C. Pop.

Anuare.

Anuarul al XXVI al gimnasiului gr. or. român din Brad, pe anul școlar 1901/902, publicat de Gheorghe Părău, director.

Ultimul dintre anuare, care ni s'a trimis la redacție, este „Anuarul“ gimnasiului din Brad, seu cum ăice autorul „Programa“ (întocmai ca și Beiușeni, Sibienii dela școla civilă de fete, pe când Năsêudenii au dat anuarului lor titlul de „Raport“, ér Blășeni de „Raport“).

Anuarul gimnasiului din Brad are 41 de pagini și cuprinde următoarele: I. Sciri și date statistice școlare. II. Raport despre „Masa studenților“.

Din datele statistice aflăm, că gimnasiul va întra la tómnă în al 34-lea an al existenței sale.

Corpul didactic a fost compus din 6 membri, plus doi învățători de la clasele III și IV primare adnectate și ele gimnasiului.

În cele 4 clase ale gimnasiului au fost înscriși 116 elevi, mai puțin cu 33 de cât în anul precedent. În cele două clase primare au fost în total 34 elevi, mai mulți cu 8. de cât anul trecut. După religione au fost la gimnasiu 105 gr. or., 8 gr. cat., 2 ev. ref. și 1 jidov. Din cei 116 elevi înscriși, 11 au părăsit școla în cursul anului.

Êtă și numele profesorilor, cari au funcționat la acest gimnasiu: Gheorghe Părău, director, Constantin Costin, Ștefan Albu, Vasile Boneu. Dr. Paul Oprîșa, Dr. Ioan Radu, toți profesori definitivî, Mihail Stoia, învățător definitiv a predat gimnastica și cantul. Elevilor gr. cat. le-a predat religia catechetul Constantin Pop.

Terminând acum cu seria anuarelor, când ne va permite timpul, vom reveni asupra lor, arătând în mod obiectiv greșelile de limbă, cari s'au strecurat în ele. Vom arăta aceste greșeli, cari dau o tristă dovadă despre faptul, că de puțin se cetesc la noi autori buni, din cari învățând, s'ar puté curăți limba de barbarisme urte însușite de cãtră intelectualii noștri prin școlile străine.

Convocare.

Conform §-lui 41 al statutelor și în urma deciziunii comitetului cercual din 9 l. c., convocăm adunarea cercuală a despărțemîntului Oravița al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român“ pe 17/30 August a. c. la 10 ôre a. m. în Oravița-montană (localitățile „Oravicenei“), la care sunt poțiti toți membrii actuali și întreg publicul român din despărțemînt.

Programa: 1. Raportul comitetului și al casarului, pe an. 1901. 2. Alegerea comisiunii censoratôre. 3. Alegerea unei comisiuni pentru înscrierea membrilor noi. 4. Stabilirea bugetului pe an. 1903. 5. Disertațiunii, cari se vor anunța directorului cu 24 ôre înainte de adunare. 6. Rapôrtele comisiunilor esmise. 7. Incassarea tacselor. 8. Propuneri. 9. Alegerea unei comisiuni pentru verificarea procesului verbal.

Oravița-mont., în 16 August 1902.

Dr. Mihail Grosșian, Dr. Petru Corneanu,
secret. despărț. direct. despărț.

ULTIME SCIRI.

Viena, 22 August. Guvernele austriac și ungar reîncep adî tratările asupra pactului. Miniștri de resort ungar au sosit în Viena, de asemenea și Coloman Szell.

Praha, 22 August. Diarul ceh „Budinoist“ e informat, că rezolvarea chestiunii limbei cehice va întârzia încă un an, însă guvernul e gata a face concesiuni nouă Cehilor. După informațiunea aceleași foi, însuși împêratul va da în curînd Cehilor un semn de bunele sale porniri față de poporul cehic și le va face două concesiuni însemnate, între cari una de valôre politică.

Diverse.

Mortalitatea ômenilor. În fie-care an, după cum spune o statistică, mor aproximativ 33 milioane de ômeni pe fie-care zi, așa-dér 93.533 pe oră, 3730 pe minut, 62 și unul la fie-care secundă. Durata medie a vieții omului este calculată asupra întregii populațiunii a pământului cam de 35 ani. Trebuie însă să facem observațiunea, că nu avem nici o cunoscință asupra duratei vieții a unei marî părți din populația pământului. A patra parte din ômeni mor înainte de vârsta de 7 ani, jumătate înainte de 17 ani. Dintre 100.000 persoane numai una singură ajunge la vârsta de 100 de ani. Această statistică de mai sus spune, că dintre 100 de ômeni, cari ajung la vîrstă de 70 ani, 43 aparțin preoțimei și politice, 40 agriculturii, 33 din clasa muncitôre, 32 din armată, 29 fac parte dintre advocați seu ingineri, 28 profesori și numai 24 medic.

Sosiți în Brașov.

Pe ziua de 21 August 1902.

H. P o m u l v e r d r: Dr. Bartsch, Karthai, Viena; Hirsch, Clușiu; Kallai, M. Vársárhely; Löw, Cernaúti; Miesselbacher, Sibiu; Kecskehéthy, Fleischer, Ianovitz, Szegvari, Pesta; Lambiris, Craiova; Zamfirescu, Bușteni; Christescu, Sinaia; Răducanu, Tîrgoviște; D-na Petrescu, Vivescu. Rissdórfer, Tîfón, Dimitriu, București.

H. E u r o p a: Alonsieff, Rusciuc, Morenholz, Cămpina; Danieleșcu, Severeanu Sinaia; Dr. Pădureanu, Ploiesci; Popescu, Șeitan, Brăila; Kaiser, București; Pálffy, Sz. Udvarhely; Breckner, Csiky, M. Vársárhely; Harmath, Clușiu; Dr. Kiss, Cs. Gyimes; Gross, Linz; Dr. Schasser, Dr. Kinn, Sighișoara; Fiteșz, B. Albă; Reiner, Seghedin; Lustig, Kalenda, Pesta; Widrich, Kullmann, Fischer, Viena.

Proprietar: Dr. Aurel Muresianu.
Redactor responsabil: Traian H. Pop.

Stabiliment de hydrotherapie

Wällischhof

— stațiunea de tren Brunn—Maria Enzersdorf 30 minute depártare dela Viena —

arangiament modern, prețuri moderat.
(medicul, folosirea băilor, locuința, proviziunea întregă 21—32 fl. la săptămână, amêsurat locuinței).

Cu prospecte și informațiuni detaliate stă la dispoziție direcțiunea stabilimentului și medicii:

Dr. Lazar Popovici, Dr. Marius S'urza,
medic consiliar medic dirigent în Wällischhof
Viena XV Mariabillerhof p. u. Maria-Enzers-
strasse Nr. 136. dorf bei Wien.

Cursul la bursa din Viena.

Din 26 August n. 1902.

Renta ung. de aur 4%	121.20
Renta de corone ung. 4%	98.—
Impr. cail. fer. ung. in aur 4 1/2%	119.—
Impr. cail. fer. ung. in argint 4 1/2%	100.—
Oblig. cail. fer. ung. de ost I. emis.	118.80
Bonuri rurale ungare 4%	97.60
Bonuri rurale croate-slavone	98.—
Impr. ung. cu premii	202.—
Losuri pentru reg. Tisei si Seghedin	162.25
Renta de argint austr.	101.75
Renta de hartie austr.	101.65
Renta de aur austr.	121.55
Losuri din 1860.	132.25
Actii de-ale Banței austro-ungar	13.85
Actii de-ale Banței ung. de credit.	728.50
Actii de-ale Banței austr. de credit.	682.—
Napoleonondri	19.07
Marc imperiale germane	117.05

Cursul pieței Brașov.

Din 27 August n. 1902.

Bancnot rom. Cump.	18.90	Vend.	18.94
Argint roman.	18.80	"	18.88
Napoleonondri.	19.04	"	19.07
Galbeni	11.20	"	10.30
Ruble Ruseses	2.54	"	—
Marc germane	117.25	"	—
Lire turcesc	21.40	"	21.50
Seris fonc. Albina 5%	101.—	"	102.—

11683/902.

PUBLICAȚIUNE

S'a constatat, ca în număröse grădini de pomi din Blumena se află păduchele roșu, care este foarte stricăcios pomilor.

In sensul ordinului prea înalt al Ministrului de agricultură Nr. 9679/1899, IV-3 fiecare proprietar de grădină are datorința a stărpi în modul cel mai temeinic acest insect

păgubitor; este deci datorința fiecărui proprietar a se apuca numai decât pe stărpirea aceluia și a continua cu aplicarea mijloecelor de stărpire până când observă, că la stărpit cu desevirșire din grădina sa.

In contra acelor proprietari de grădini, cari nu se apuca numai decât de stărpirea acestui insect păgubitor, s'eu cari sunt neglijenți și nepăsători la întrebuințarea mijloecelor de stărpire, de cumva ar desconsidera aceste dispozițiuni, am fi necesități să aplicăm dispozițiunile §-lui 95 al Art. de lege XII din 1894 și a pune noi înșine la cale curățirea grădinilor pe spesele proprietarilor.

Spre a promova această stărpire în mod rațional, am dat ordin grădinarului orașenesc, să comunice proprietarilor de grădini, cari se adresează la densus, atât mijlocele cu care, cât și modalitatea după care este a se face stărpirea.

Brassó, in 7 August 1902

Magistratul orașenesc.

De inchiriat este dela 1 Octomvre st. n. 1902, o locuință frumoasă

cu cinci odăi de locuit, tote câtră stradă, o bucătărie, cămară, pivniță etc. in strada Caterinei nr. 17, aproape de piață.

Informațiuni tot acolo, la proprietarul casei.

ATELIER DANTISTIC

Strada Mihail Weiss nr. 6, lângă Magazinul de coloniale a lui Zintz.

Dinți artificiali in Kautschuk, Aur s'eu Aluminium.

(In casuri convenabile fara plăci pe ceriul gurii).

Corone de dinți de aur. Dinți singuratici. Scote dinți fara dureri.

Plombat, cu prețuri ieftine.

Pentru ori-ce lucru se da garanție.

713-1902.

vęgrh. szám.

ARVERESI HIRDETMEANY.

Alulirt birósagi vęgrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirrre teszi, hogy a brassói kir. járásbiróság 1902 évi V. 497/1.sz. végzése következtében, Dr. Papp János ügyvéd által képviselt Huber Nándor javára Huber Henrik ellen 2167 kor. s jár. erejéig Brassóban 1902 évi márczius hó 28-án foganatosított kielégítési végrehajtás utján lefoglalt és 1289 kor. 40 filre becsült házi butorok, mészárosi berendezés és stbbi álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a brassói kir. járásbiróság 1902 évi V. 497/3 számú végzése folytán 2167 kor. tőkekövetelés, ennek 1902 évi márczius hó 7-dik napjától járó 6% kamatai és eddig összesen 161 kor. 90 filléren biróilag már megállapított, valamint 14 kor. jelen árverés kitűzési és a még felmerülő költségek erejéig Brassóban, Egres-utca 21. sz. alatti leendő eszközzésére 1902-ik évi Augustus hó 26-dik napjának délutáni 3 óra határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingósá a az 1881 évi LX. t.-cz. 107. és 108. §§ ai értelmében készpénzfizetés mel-

lett a legtöbbet igéronek becsaron alul is el fognak adadni.

Egyszersmind felhivatnak mind-azok, kik az elárverezendő ingóságok vételarából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettéshez jogot tartanak, amennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéséig alulirt kiküldötténel irásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulasszák, mert különben csak a vételár fölöslegére fognak utaltatni.

A törvényes határidő a hirdeteménynek a biróság tábláján történt kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Brassóban, 1902 évi augustus hó 14-ik napján.

Tankó János, kir. bir. vęhjtó.

ANUNCIURI

(insertiuni și reclame)

sunt a se adresa subscrișei administratiunii. In casul publicării unui anuciun mai mult de odată se face scădământ, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.

Praturile-Seidlitz ale lui Moll

Veritabile numai, decât făcare cutlă este provăduată cu marca de apărare a lui A. Moll și cu subscrișerea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll in contra greutăților celor mai cerbicioșe la stomach și pantece, in contra cãrceor și acrelei la stomach, constipațiunei cronice, suferinței de ficat congestiunei de sãnge, haemoroidelor și a celor mai diferite boale femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce cresce mereu de mai multe decenii încôce. — Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2.—

Falsificațiunile se vor urmări pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este rovdăduată cu marca de scuture și cu plumbul lui A. Moll.

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediun popular cu deosebire prin tras (frotat) alina durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de răcălă. Prețul unei sticli originale plumbate, Corone 1.90.

Sapun de copii a lui Moll.

Cel mai fin sapun de copii și dame fabricat după metoda cel mai nou pentru cultivarea rațională a pele, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. — 40 Cinci bucăți Corone 1.80. Fie-care bucata de sapun, pentru copii este provăduată cu marca de apărare A. Moll.

Trimiterca principală prin

Farmacistul A. MOLL,

C. și R. furnisor al curții imperiale Viena, Truchtlauben 9

Comande din provinciă se efectuează d'ilio prin rambursă postală.

La deposit se se ceră auunit preparatele provăduate cu scălitura și marca de apărare a lui A. MOLL.

Deposite in Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neustädter și engros la D. Eremia Nepoșii, Teutsch & Tartler.

ACADEMIA comercială din GRAZ.

INSTITUT PUBLIC,

subveniionat de stat, într'un rang cu celelalte școli medii superioare, ai cărui absolvenți au dreptul de a servi în armată ca voluntari pe un an.

In 18 Septemvrie se începe al 40-lea an școlastic.

Vor fi primiți absolvenți ai școlelor medii inferioare precum și dela școliele civile (aceștia sub anumite condițiuni). — Primirii dela alte institute similare, atărnă dela aprobarea Înaltului Ministerii.

Acest institut au adoptat o nouă organizație, în urma căruia tuturor școlariilor li-se oferă cu siguranță posibilitatea, de a-și însuși cu ușurință materia cea mare de învățământ în amândou direcțiunile: instrucția generală și specială. — In special în primul curs se ia numai o limbă străină.

Un curs preparator san introdus pentru concurenții cu calificatie mai inferioară precum și pentru elevii cari nu cunose in dejuns limba germană.

La acest institut mai este în legătură și un curs de un an (ce se începe la 5 Octomvrie) pentru abiturienții (absolvenții) școlilor medie superioare, cari voese să se aplice la întreprinderi comerciale s'eu industriale, s'eu ca universitari vor se-și înmulțescă cunoscințele.

Se țin și cursuri de un jumătate an, și de un an pentru Domni și separat pentru Dame ce se începe la 18 Septemvrie și 15 Februarie.

Prospecte și alte informațiuni pentru primirea la academie. se pot căpăta dela „Direktionskanzelei“ in GRAZ. Kaiserfeldgasse Nr. 25.

I. Berger, director.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov. Valabili din 1 Mai st. n. 1902.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Eudapesta:

- I. Trenul mixt la ora 5:40 min. dim.
- II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2:45 m. p. m.
- III. Trenul de pers. la ora 7:48 min. sera.
- IV. Tr. acc. la órele 10:26 m. sera.

Dela Brașov la București:

- I. Trenul de persoane la ora 3:55 m. dim.
- II. Tren accel. la órele 5:15 m. dim.
- III. Trenul mixt la órele 11:40 a. m.
- IV. Trenul accel. la ora 2:19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
- V. Tr. mixt. la ora 6— min. sera.

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu:

- I. Trenul de pers. la ora 5:19 min. dim. (are legătură cu Tușnad la óra 9:18, cu Ciuc) Szereda. la óra 10:46 min. a. m.
- II. Trenul mixt la ora 8:50 min. a. m.
- III. Trenul de per. la ora 3:15 m. p. m.

Dela Brașov la Zărnesci (gar. Bartolomeiu)

- I. Trenul mixt la ora 9:2 min a. m.
- II. Trenul mixt la ora 3:44 min. p. m.
- III. Trenul mixt la ora 6:14 m. d. am.
- IV. Trenul mixt la ora 9:42 m. sera.

Dela Brașov la Ciuc-Gyimes:

- I. Trenul de pers. la ora 5:19 min. dim.
- II. Trenul mixt la óre 8:50 mim. a. m.
- III. Trenul de pers. la óra 3:15 min. p. m. (are tură legăcu linia Tușnad-Ciuc-Gyimes.

Sosirea trenurilor in Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

- I. Tren accel. la órele 5:7 m. dim.
- II. Trenul de persoane la óra 8 dim.
- III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2:9 m. p. m.
- IV. Trenul mixt la óra 9:7 min sera.

Dela București la Brașov:

- I. Trenul accel. la óra 2:18 min. p. m.
- II. Trenul mixt. la óra 9:23 min. p. m.
- III. Trenul pers., la óra 5.— m. p. m.
- IV. Tren. de pers. la óra 7:49 min. dim. (care circulă numai Vinerea dela Predeal.
- V. Tren accel. la órele 10:14 m. sera.

Dela Kezdi-Oșorheiu la Brașov:

- I. Trenul de persoane la óre 8:25 m. dim. (are legătură cu St.-Georgiu, Ciuc-Szereda óra 3:20)
- II. Trenul de pers. la óra 1:53 m. p. m. (are leg. dela Ciuc-Gyimes la 5:17 dim.)
- III. Trenul mixt, la óra 6:50 m. sera (are legătură dela Palanca la 8:54 dim.)

Dela Zărnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu).

- I. Trenul mixt la óra 7:02 min. dim.
- II. Trenul mixt la óra 1:12 min. p. m.
- III. Tren mixt la óra 8:18 m. sera.

Dela Ciuc-Ghimes la Brașov:

- I. Trenul de pers. la óra 8:25 m. dim.
- II. Trenul de pers. la óra 1:53 m. p. m.
- III. Trenul mixt la óra 6:50 min. sera.
- IV. Tren mixtla óra 10:5 m. sera.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la librăria Nic. I. Ciureu și la Eremias Nepoșii.